EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

EDUSKUNNAN KANSLIA

MATKAKERTOMUS

04.12.2023
EDK/476/01.06.03/2023

Marja Ekroos
Valiokuntaneuvos
Ympäristövaliokunta
Valiokuntasihteeristö

Ympäristövaliokunnan delegaatio vieraili New Delhissä ja Mumbaissa 19.–26.11.

Valiokunnan matkalle osallistuivat puheenjohtaja Jenni Pitko (vihr.) ja jäsenet Marko Asell (sd), Noora Fagerström (kok), Petri Huru (ps), Mai Kivelä (vas), Hanna Kosonen (kesk), Mikko Ollikainen (r) ja Mikko Polvinen (ps) sekä valiokuntaneuvos Marja Ekroos (8 + 1).

Intia valikoitui matkakohteeksi useista syistä. Intiasta on tullut maailman väkirikkain maa, kun se on tänä vuonna ohittanut Kiinan arvioidulla 1,4 miljardin asukkaallaan. Intia on myös maailman suurin demokratia. Suomen ja Intian suhteita on pyritty tiivistämään aktiivisesti. Korkean tason vierailuvaihto on Intian kaltaisessa maassa keskeisessä asemassa käytännön yhteistyön edistäjänä ja ympäristövaliokunnan delegaation vierailua pidetään tärkeänä osana suhteiden jatkuvaa tiivistämistä. Eduskunnan delegaatio on vieraillut Intiassa viimeksi vuonna 2020. Kestävyyden edistämiseksi on tarkoituksenmukaista pyrkiä vaikuttamaan yhteistyötä tiivistämällä ja sitouttamalla Intiaa yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. Ympäristövaliokunnan lisäksi talous- ja sivistysvaliokunnan toimialat ovat ajankohtaisia, joten erityisesti näiden valiokuntien vierailu jatkossa olisi erityisen perusteltua.

Suomen tavoitteet liittyvät erityisesti kestävyyteen ja digitalisaatioon ja ovat yhdenmukaisia Pohjoismaiden Intia-suhteiden kanssa. Pääministeritason Pohjoismaat-Intia-huippukokouksen (2022) yhteisessä julkilausumassa pääpaino oli innovaatioissa, digitalisaatiossa ja kestävyydessä. Myös pääministeri Marin ja Intian pääministeri Modi antoivat näitä aiheita koskevan yhteisen julkilausuman vuonna 2021. Suomen ja Intian välillä on myös allekirjoitettu yhteisymmärrysasiakirja (Memorandum of Understanding) puhtaan teknologian viennin edistämisestä.

Intia toimi G20-maiden huippukokouksen puheenjohtajana New Delhissä syyskuussa 2023. Kokouksen loppulausumassa painotetaan nopean, ympäristön kannalta kestävän ja tasapuolisen talouskasvun merkitystä, peräänkuulutetaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) vauhdittamista ja sitoutumista Pariisin ilmastokokouksessa asetettuihin tavoitteisiin ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi. Onnistunut puheenjohtajuus vahvisti Intian pyrkimystä vahvistaa profiiliaan ja esiintyä neutraalina sillanrakentajana globaalin etelän ja kehittyneiden maiden välillä.

Valiokunnan matkaohjelmassa painottuivat ympäristö- ja ilmastotavoitteiden haasteet ja toisaalta suomalaisten yritysten mahdollisuudet edistää puhtaan teknologian ja ratkaisujen vientiä.

Maailmanpankin arvioiden mukaan veden huono laatu aiheuttaa Intialle joka vuosi yli 7 miljardin euron suuruiset taloudelliset tappiot. Viime vuosien aikana kuivuus ja kuumuus ovat haitanneet Intian

ruoantuotantoa ja pohjavesivarat ovat vaarassa ehtyä vuoteen 2030 mennessä. Kaupunkien jätehuolto on kehittymätöntä, ja ilmanlaatu on paikoin huono. Valiokunnan matkalla New Delhissä ilmanlaatuindeksi oli yli 300 pm eli vaarallisen huono. Laatua huonontavat päästöt teollisuudesta, liikenteestä ja Diwali-juhlaviikosta sekä oljen poltosta ympäröivällä maaseudulla, minkä lisäksi alkava ilman jäähtyminen aiheuttaa inversion ja saasteet kerrostuvat paikoilleen. Diwalia, joka on hindujen tärkeä vuotuinen juhla, oli vietetty edellisellä viikolla. Diwalin suora käännös tarkoittaa valon tai lamppujen juhlaa, ja se symboloi hyvyyden voittoa pahuudesta. 5 päivää kestävän Diwalin kunniaksi sytytetään lamppuja ja järjestetään ilotulituksia.

Intia on ilmoittanut pyrkivänsä hiilineutraaliuteen vuoteen 2070 mennessä. Intiassa on laaja ja monipuolinen teollisuus, uusiutuvaa energiaa ja erityisesti aurinkovoimaa lisätään nopeasti ja vihreän vedyn tuotannossa on kunnianhimoiset tavoitteet. Maassa on myös nykyaikaisen teknologian, lääketieteen ja digitalisaation huippuosaamista. Uusiutuvan energian lisäämisestä huolimatta tavoitteet karkaavat, kun kysyntä kasvaa samanaikaisesti voimakkaasti.

Intiassa on läsnä noin 30–40 aktiivista liiketoimintaa harjoittavaa suomalaista yritystä. Intiaan etabloituneita ovat esimerkiksi Nokia, Finnair, Wärtsilä, Valmet, Fortum ja Kone. Suomen yhteenlaskettu tavara- ja palveluvienti Intiaan oli viime vuonna arvoltaan lähes 1,5 mrd. euroa. Suomessa on korkeatasoista ympäristöteknologiaa ja viennille on Intiassa runsaasti kasvupotentiaalia edellä mainituin perustein ja tätä vahvistaa Intian vahva talouskasvu, vuositasolla 6–7 %. Suomalaisyritysten kehittämille ratkaisuille on kysyntää, jotta kasvu voi tapahtua mahdollisimman kestävästi.

YK:n kehitysohjelman UNDP:n mukaan 415 miljoonaa intialaista pääsi irti köyhyydestä vuosien 2005 ja 2020 välisenä aikana. UNDP käyttää köyhyyden mittaamisessa moniulotteista köyhyysindeksiä. Moniulotteiseen köyhyysindeksiin vaikuttavat sekä köyhien ihmisten määrä että heidän kokemansa köyhyyden vakavuus. Ulottuvuuksina arvioidaan koulutusta, terveydentilaa ja elinoloja. Köyhyydessä elää vielä 230 miljoonaa intialaista.

Pääministeri Modin ja hindunationalistisen BJP-puolueen asema on vahva, ja keskushallinto on käynnistänyt hankkeita muun muassa infrastruktuurin, juomaveden saatavuuden ja sanitaation parantamiseksi sekä köyhyyden vähentämiseksi. Huolta ovat herättäneet kansalaisyhteiskunnan tilan kaventuminen, kriittisten äänten tukahduttaminen ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuten kristittyihin ja erityisesti muslimivähemmistöön kohdistuva syrjintä.

Intia on liittovaltio, johon kuuluu 28 osavaltiota sekä kahdeksan liittovaltion alaista hallintoaluetta. Intialla on kaksikamarinen parlamentti. Parlamentin ylähuonetta kutsutaan osavaltioiden neuvostoksi. Neuvostossa on 245 jäsentä, joista kaksitoista on presidentin nimittämiä. Osavaltioiden parlamentit valitsevat muut jäsenet. Kunkin osavaltion valitsijamiesten määrä lasketaan niiden asukaslukujen mukaan. Parlamentin alahuoneessa on 545 kansanedustajaa, jotka valitaan yleisillä vaaleilla viiden vuoden välein. Vain 15 % nykyisistä kansanedustajista on naisia.

Puolet intialaisista on alle 30-vuotiaita. Intian tuotantoelämä on nykyaikaistunut. Intia on tietotekniikan ja lääketeollisuuden suurvalta. Sähköverkko on jo levitetty melkein koko maahan. Intialaiset etätyöntekijät myyvät palveluita kaikkialle maailmaan. Yli 200 miljoonaa intialaista elää kuitenkin yhä köyhyydessä.

Delegaatio vieraili New Delhissä, jossa sijaitsee Suomen suurlähetystö sekä Mumbaissa, jonne on avattu virallisesti Suomen pääkonsulaatti helmikuussa 2023. Delhissä suurlähettiläs Kimmo Lähdevirta ja second secretary Rauli Kostamo vastasivat ohjelman järjestämisestä ja olivat delegaation tapaamisissa mukana; Mumbaissa vastaavasti pääkonsuli Erik af Hällström. Pääkonsulaatin toiminnan painopiste on vahvasti kaupallistaloudellinen. Mumbai sijaitsee Maharashtran osavaltiossa, joka on Intian suurin talous, maantieteellisesti lähes Suomen kokoinen, mutta asukkaita noin 124 miljoonaa. Osavaltiolla on oma ilmasto-ohjelmansa, jonka tavoitteena on mm. sähköistää 15 % busseista. Tällä

hetkellä osavaltiossa on rekisteröity 305 000 sähköautoa. Aurinkopaneeleiden määrää lisätään ja jäteveden kierrätystä tehostetaan. Infra on kaupungissa kehittymätöntä ja Dharavi-slummissa arvioidaan asuvan noin 3 miljoonaa henkeä. Slummiin muuttaa maaseudulta noin 1 000 henkeä joka päivä.

Delegaatio vieraili matkallaan suomalaisyrityksissä, kuten Huhtamäki ja Wärtsilä sekä River Recycle Oy ja tapasi yritysedustajia (esim. Kempolis, Kone, Fortum, Lindström). Valiokunta tutustui tutkimuslaitoksiin kuten TERI (The Energy and Resources Institutes) ja Centre for Atmospheric Sciences sekä ajatuspajoihin ORF (Observer Research Institute), CEEW (Council on Energy, Environment and Water) ja ICCE (Council for Circular Economy).

Delegaatio tutustui suomalaisavustuksella toteutettuun hankkeeseen, jossa puhdistettiin pahasti rehevöitynyt pieni järvi (Sukhrali) Gurgaonin kaupungin alueella Haryanan osavaltiossa. Järven pinta-ala on noin hehtaari, keskisyvyys noin 4 m, tilavuus 40 000 m3. Järvessä oli myrkyllistä levää ja vesi löyhkäsi. Haryanan vesihallinnon, Suomen suurlähetystön ja Indo Nordic Water Forumin (INWF) yhteistyössä järvi puhdistettiin suomalaisella ja intialaisella puhdistusteknologialla. Puhdistetulla järvellä on tärkeä merkitys paikallisten asukkaiden hyvinvoinnille.

Valtioministeri (Ministry of External Affairs of India) Meenakshi Lekhi otti delegaation vastaan. Valiokunta vieraili myös Intian parlamentissa Delhissä. Maharashtran osavaltion parlamentin varapuhemies Neelam Gorhe otti delegaation vastaan.

Delegaatio osallistui myös India-Nordic Baltic-konferenssiin, jonka avasi Intian ulkoministeri Jaishankar. Suomen avauspuheenvuoron esitti ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio. Konferenssin ja vierailun tavoitteena on vahvistaa Suomen tunnettuutta Intian kasvavilla markkinoilla, tiivistää kaupallistaloudellista yhteistyötä Suomen ja Intian välillä sekä vahvistaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden kaupallista profiilia Intiassa.

Intian ennustetaan nousevan maailman kolmanneksi suurimmaksi taloudeksi vuosikymmenen loppuun mennessä, joten sen poliittinen ja taloudellinen painoarvo ja merkitys globaalien ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta tulee jatkossa vain kasvamaan. Maiden välisten suhteiden tiivistäminen on siten tärkeää yleisesti ja kaupallistaloudellisesti ja on tärkeää tuoda esiin suomalaista huippuosaamista erityisesti kestävyyden ja digitalisaation osalta.

Lisätiedot ja aineiston säilytys: Marja Ekroos

Liitteet

Matkaohjelma